

ІНТЕГРАЦІЯ В СВІТОВУ ПРОДОВОЛЬЧУ СИСТЕМУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

*К.А. Пилипенко, к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава*

Україна, за своїм природним потенціалом відзначається багатим агроресурсним потенціалом, на яку припадає приблизно 25% чорноземів світу, а площа сільськогосподарських угідь складає 43 млн. га (72,0 % від загальної площі країни). Внаслідок належної, своєчасної та послідовної державної політики наразі агропромисловий комплекс в Україні є одним із ключових секторів економіки: він формує 24,0 % випуску продукції та 18,0 % ВВП країни у 2016 р. Тобто, продукція АПК становить 38,2 % товарного експорту (у 2015 р. це 14,6 млрд. дол. США – з I по IV групу УКТЗЕД), при цьому на країни Азії припадає 47,2 % експорту вітчизняної агропромислової продукції, ЄС – 27,9 %. [2]. Також слід відмітити лідерство України з виробництва зернових культур та соняшникової олії, країна сьогодні входить у сімку світових лідерів. Крім того, сільське господарство є найбільш стабільно працюючим сектором економіки. Так, сільськогосподарське виробництво в останні 10 років переважно демонструвало позитивну щорічну динаміку за виключенням деяких років, коли переважали негативні фактори впливу природно-кліматичних умов. Отже, сільське господарство знаходиться серед пріоритетів розвитку країни. Для того, щоб визначити ці пріоритети розглянемо основні результати отримання сільськогосподарського виробництва в Україні, які наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Основні результати сільськогосподарського виробництва в Україні*

Показник	Роки		
	2014	2015	2016
1. Продукція сільського господарства, всього млн. грн.	251427,2	239467,3	254018,1
з них: - сільськогосподарські підприємства, млн. грн.	139058,4	131918,6	144879,7
- господарства населення, млн. грн.	112368,8	107548,7	109138,4
2. Індекси сільськогосподарської продукції, всього (%)	92,6	88,2	93,6
з них: - сільськогосподарські підприємства (%)	73,1	69,3	76,1
- господарства населення (%)	138,4	132,5	134,5

* згруповано автором за даними [3]

Дані табл. 1, свідчать, що у 2016 р. отримано 254018,1 млн. грн. сільськогосподарської продукції господарствами усіх категорій і свідчить про збільшення відносно до попередніх років. В частині отримання сільськогосподарської продукції переважають сільськогосподарські підприємства і найбільший обсяг також спостерігаємо у 2016 р. із щорічним збільшенням її обсягу. Також спостерігаємо збільшення індексу сільськогосподарського виробництва у 2016 р. склав 93,6 %, це більше відносно до 2015 р. 5,4 %. Це свідчить про позитивні зміни, які відбуваються в сільському господарстві.

З відкриттям у 2016 р. Зона вільної торгівлі для сільськогосподарських підприємств почала діяти нові економічні здобутки. Водночас, у зв'язку з інтеграцією України до Європейського Союзу (ЄС) для вітчизняних виробників є певні труднощі, які полягають у розширенні квот для постачання своєї сільськогосподарської продукції до ЄС. Оскільки, для ЄС основними з вимог отримання ними продукції є дотримання певних вимог за такими напрямками: технічні вимоги; екологічні вимоги; вимоги у сфері санітарних та фітосанітарних заходів. Тобто, значна увага ЄС для отримання сільськогосподарської української продукції це органічна продукція.

Згідно з даними Департаменту продовольства Мінагрополітики, експортний потенціал української органічної продукції складає 50 млн. євро. Проте, внутрішній споживчий ринок органічних продуктів в Україні оцінюється лише у 18 млн. євро [1]. Україна має значний потенціал для нарощення виробництва української органічної сільськогосподарської продукції на майбутнє. Оскільки, сьогодні вітчизняними підприємствами вже здійснюється постачання української «органіки» до розвинутих країн, таких як: Австрія, Польща, Данія, Канада, Італія, Франція, Німеччина, Нідерланди, Швейцарія, США. Сьогодні є дві лінії експорту органічних товарів з України: 1) зернові, бобові та олійні; 2) ягоди, фрукти, дикороси. Також експортується олія соняшникова, шрот соняшниковий, ефірні олії, концентрований яблучний сік, горіхи, джеми та березовий сік [1].

Порівнюючи обсяг державної підтримки в Україні з іншими країнами, можна стверджувати про високий показник надання державної підтримки (субсидій) сільському господарству у європейських країнах. В країнах ЄС [2] діє єдина сільськогосподарська політика, загальний обсяг підтримки аграрного сектора переважає у рази відносно рівня її державної підтримки в Україні.

Основними причинами недостатньої за обсягами прямої підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні є дефіцит бюджету, недостатнє фінансування програм на розвиток сільського господарства, а також високий рівень корупції в країні. Можливими шляхами вирішення зазначених проблем є в першу чергу, подолання корупції, розвиток системи аграрної логістики відповідно до потреб ринку, збільшення виробничих циклів з переробки сільськогосподарської сировини на внутрішніх ринках, підвищення технологічного рівня сільськогосподарського виробництва тощо.

Література

1. Експортний потенціал української органічної продукції [Електронний ресурс] / Agravery – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/eksportnij-potencial-ukrainskoi-organicznej-produkcii-skladae-50-mln>.
2. Нова державна підтримка агропромислового комплексу – шлях в нікуди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukr.lb.ua/economics/2016/04/07/332278_nova_derzhavna_pidtrimka.html
3. Офіційний сайт Міністерства статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metaopus/2016/1-2_03_07_15_2016.htm